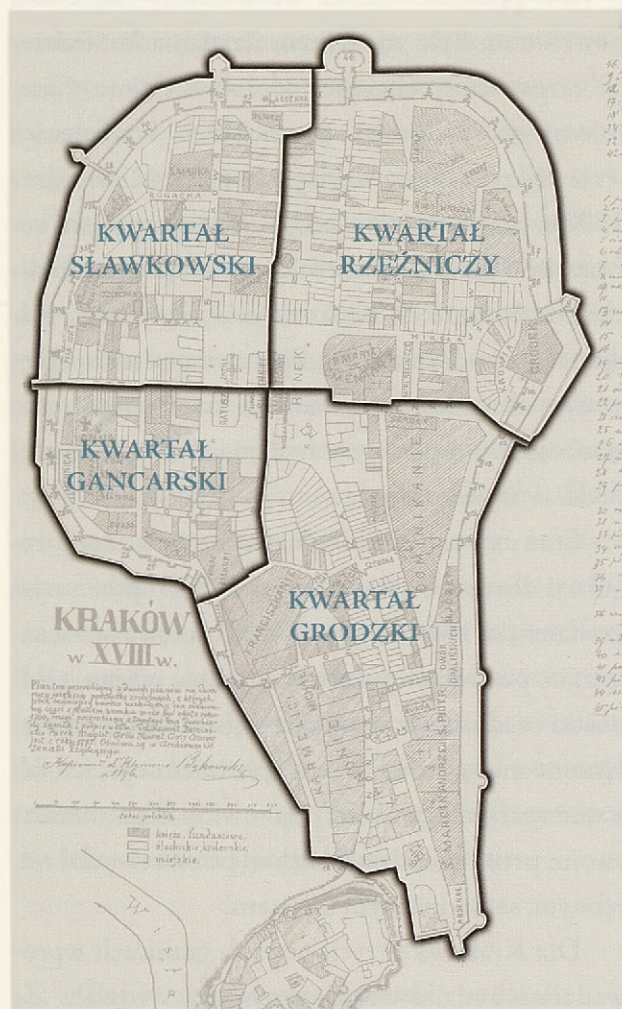

Pierwszy podział terytorialny Krakowa –
na 4 kwartały
(przed 1396–7.04.1792
oraz 12.09.1792–4.03.1794)

Orientacyjny plan konturowy podziału

Plan konturowy podziału Krakowa na kwartały w okresie staropolskim na podkładzie planu miasta przedstawionego w pełnym kształcie na s. 258

Na planie wyrysowane zostały przybliżone kontury granic jednostek podziału miasta, tj. kwartałów, wymienionych poniżej w kolejności najczęściej przyjmowanej w staropolskich miejskich księgach radzieckich i finansowych:

Kwartal Grodzki *Quartale Castrense*
Kwartal Gancarski *Quartale Figulorum*
Kwartal Sławkowski *Quartale Slavcoviense*
Kwartal Rzeźniczy *Quartale Carnificum*

Podstawy rekonstrukcji przybliżonych powierzchni – granic kwartałów: Archiwum Narodowe w Krakowie, sygn. rkps 427, s. 68; rkps 2513 i 2515–2517, *passim*; rkps 2575–2576 i 20601–2602, *passim*; rkps 2628 *passim*; rkps 2836, *passim*.

Kontekst historyczny

Wielka lokacja Krakowa na prawie magdeburskim miała miejsce w roku 1257, za panowania księcia Bolesława Wstydliviego. Pierwsza znana wzmianka o istnieniu w Krakowie podziału miasta na kwartały pochodzi z roku 1396, z okresu panowania królowej Jadwigi Andegaweńskiej i *iure uxoris* króla Władysława II Jagiełły. W owym przedziale czasowym podział ten musiał zostać ukształtowany i w określonej formie usankcjonowany. Kiedy to się stało, czy było wynikiem procesu opartego na praktyce przechodzącej w zwyczaj, czy też efektem postanowienia organizującej życie w mieście władzy, zależnie od etapu historycznego wójta lub rady miejskiej, tego już się zapewne nie dowiemy. Podział przetrwał w niezmięnionej co do zasady formie kilkaset (co najmniej niemal 400) lat, ale może i znacznie dłużej. Towarzyszył ustrojowi miasta opartemu na prawie magdeburskim, a ściślej był tego ustroju elementem, aż do jego kresu w burzliwych czasach Sejmu Czteroletniego i targowicy. Zniesiony w 1792 r. nowymi rozwiązaniami wprowadzonymi sejmowymi ustawami, jeszcze w tym samym roku został przywrócony mocą targowickich rozstrzygnięć, aby jako główny podział w mieście w końcu w 1794 r. przejść do historii.